

**A koronavírus elleni védőoltásnak az állami és önkormányzati intézményeknél foglalkoztatottak
által történő kötelező igénybevételéről szóló
599/2021. (X. 28.) Korm. rendeletben foglaltakról**

A Kormányrendelet kihirdetését követően az abban foglaltakkal kapcsolatban, eltérő vélemények alakultak ki az érintetti körben. Segítségként az alábbiakban foglaljuk össze a rendelet lényegét és válaszolunk meg néhány felvetett kérdést.

A rendelet hatálya alá tartozó, a Magyar Köztisztviselők, Közalkalmazottak és Közszolgálati Dolgozók Szakszervezetét közvetlenül érintő foglalkoztatottak köre:

- a) a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény szerinti köznevelési intézménynél,
- b) a szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény szerinti szakképző intézménynél,
- c) a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény szerinti felsőoktatási intézménynél,
- d) a kulturális intézményekben foglalkoztatottak közalkalmazotti jogviszonyának átalakulásáról, valamint egyes kulturális tárgyú törvények módosításáról szóló 2020. évi XXXII. törvény szerinti kulturális intézménynél,
- g) a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény szerinti bentlakásos ellátást nyújtó szociális szolgáltatónál, intézményben,
- h) a gyermekjóléti vagy gyermekvédelmi szolgáltatónál, intézményben, hálózatonál, illetve javítóintézetnél,
- i) a kormányzati igazgatásról szóló 2018. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Kit.) hatálya alá tartozó szervnél,
- j) a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény hatálya alá tartozó szervnél,
- k) a Nemzeti Adó- és Vámhivatal személyi állományának jogállásáról szóló 2020. évi CXXX. törvény hatálya alá tartozó szervnél foglalkoztatott személy.

A rendeletben megjelölt *köznevelési, szakképző, felsőoktatási, vagy kulturális intézménynél, továbbá szociális, vagy gyermekjóléti szolgáltatónál* foglalkoztatottakra a rendelkezéseket csak abban az esetben kell alkalmazni, ha az intézmény állami vagy önkormányzati fenntartásban működik. Az önkormányzati fenntartású intézmények esetében, ideértve a köztisztviselőket és a kormányzati igazgatási szervek tisztségviselőit is, a rendeletben foglaltak alkalmazásának elrendeléséről a fenntartó önkormányzat szerinti település vagy kerület polgármestere, illetve a fővárosi fenntartású intézményeknél a főpolgármester dönt.

A kötelezésre irányuló döntés meghozatalát követően, a rendelet hatálya azokat a foglalkoztatottakat érinti, akik a rendelet hatályba lépéséig nem vették fel a SARS-CoV-2 koronavírus elleni védőoltást. A döntésről és a rendeletben foglaltak be nem tartásának jogkövetkezményeiről tájékoztatni kell a foglalkoztatottakat. Felhívom a figyelmet arra, hogy amennyiben a foglalkoztatott a számára küldött értesítést a foglalkoztatott szándékosan nem veszi át, vagy annak átvételét megtagadja, a kézbesítési vélelem szabálya szerint az abban foglaltakat közöltnek kell tekinteni, így nem mentesülhet a foglalkoztatott a következmények alól.

A rendeletben meghatározott, döntésre jogosult, az oltottságra vonatkozó adatokat megismerheti, és ezeket az adatokat kizárólag a szükséges mértékig és ideig, de legfeljebb a veszélyhelyzet megszűnéséig kezelheti, azt követően meg kell semmisíteni.

Felmerült a foglalkoztatott részéről az a kérdés, hogy abban az esetben, amennyiben a foglalkoztatott egészsége bizonyítottan a rendeletben foglaltak miatt felvett SARS-Cov-2 védőoltástól károsodik, vagy az oltástól megbetegszik, kit terhel majd a felelősség, továbbá a betegség idejére 100 %-os táppénz jár-e. A táppénz tekintetében a jelenleg is alkalmazott protokollt kell figyelembe venni, esetleges egészségkárosodás esetén pedig a kártérítésre kötelezettet szükséges meghatározni. Nagyon összetett a kérdés, ebből következőképpen a kérdések, felvetések során, ésszerűen minden lehetőséggel

számolni kell. A fizetés nélküli szabadág elrendelésével, a jogviszonyok megszüntetésének esetleges jogellenességével és a munkáltató által okozott károk megtérítésével kapcsolatos munkavállalói igényekről *-munkavállalói kereset alapján-* a bíróság lesz hivatott dönteni. *-fogalmazta meg a jogászvilág.hu*

Mentesülhet az oltási kötelezettség alól az a foglalkoztatott, aki esetében:

- Egészségügyi szakvélemény alapján ellenjavallt a védőoltás felvétele és ezt orvosi szakvélemény alátámasztja, és azt
 - a foglalkoztatott munkáltatója szerint illetékes foglalkozás-egészségügyi szolgálat szakorvosa,
 - ennek hiányában a foglalkoztatott jogviszonyának keretében végzett tevékenységre való egészségi alkalmasságának elbírálására jogosult más orvos,
 - ennek hiányában a foglalkoztatott háziorvosa adja ki.

Orvosi ellenjavallat hiányában, amennyiben a foglalkoztatott a kötelezés ellenére, a megadott határidőig nem veszi fel a védőoltást, a munkáltató egy év fizetés/illetmény nélküli szabadságot biztosít számára. A fizetés/illetmény nélküli szabadságot meg kell szüntetni a védőoltásról szóló igazolás bemutatását követően azonnal, ennek hiányában az egy év elteltével felmentéssel, vagy felmondással, a munkáltató azonnali hatállyal megszünteti a foglalkoztatott munkaviszonyát.

A rendelet 2021. november 1. napjával lépett hatályba, és a Kormány koronavírus-világjárvány elleni védekezésről szóló 2021. évi I. törvény hatályvesztésekor hatályát veszti. Felmerül az a kérdés, hogy a hatályvesztést követően milyen eljárásrendet kell majd követni a fizetés/illetmény nélküli szabadságra küldött foglalkoztatottakkal.

A rendelettel kapcsolatban különböző álláspontok, vélemények alakultak ki a jogászok körében is. A különböző sajtóban megjelent, főként munkajogászok véleménye szerint a munkáltatónak nagyon alaposan meg kell vizsgálnia minden munkakör esetében a kötelező védőoltás elrendelését, meg kell vizsgálnia azt is, hogy van-e más hatékony megoldás. Ennek oka, hogy a védőoltás kötelező felvételének elrendelése következtében bizonytalan maradhat a feladatellátás adott területeken. Mások úgy foglalnak állást, hogy a védettség ténye alapvetően munkavédelmi és foglalkozás-egészségügyi célzatú kockázatelemzést követel meg és ennek az elemzésnek az eredménye által ismertethető meg a foglalkoztatottal, vagy tehető kötelezővé. Az oltást tehát csak akkor szerencsés elérni, ha más lehetőség adott területen nincs.

Foglalkoztatottak körében felmerült kérdések és válaszok:

1. **Kérdés:** A jelenlegi munkáltatói szerződéseknek nem része ez az oltás. Egyes, munkakörökhöz kötődő kötelező oltások már a munkavállalási szerződés aláírásakor egyértelműen tisztázásra kerülnek (pl. kullancs által okozott encephalitis). Az új oltási kötelezettség ebből a szempontból, hogy értelmezendő? pl. egyoldalú szerződésmódosítás?
Válasz: *Az oltási kötelezettség alapja kormányrendelet, a munkáltató mérlegelési szempontok alapján hozza meg döntését. A szerződés tartalmára nincs kihatással, hiszen a munkaszerződések, kinevezési okiratok oltásra vonatkozó adatokat nem tartalmaznak. Az adott munkavégzés feltételeként azonban értelmezhető lehet.*
2. **Kérdés:** Amennyiben valaki valamilyen egyéb okból (pl csonttörés, baleset) táppénzre kényszerül a beoltási határidő leteltéig, akkor a táppénz ideje alatt elküldheti-e a munkáltató fizetés nélküli szabadságra?
Válasz: *A táppénz idejére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni. A kérdésben felvetett konkrét esetekben, az érintett foglalkoztatott átmenetileg akadályoztatva van, amely időlegesen akár kimentési okként is értelmezhető és orvosilag átmenetileg igazolt.*
3. **Kérdés:** Kötelezhető-e a munkavállaló a fizetés nélküli munkavégzésre? Nagyon furcsán hangzik, de a fenti kötelezettségek mellett ez sem kizárható! Hiszen cégünknel több területen

csoportosan dolgoznak nélkülözhetetlen munkakörben foglalkoztatott oltatlanok, illetve jelentős anyagi kár következne be munkájuk nélkül, pl. többszáz állatból álló állattartó telep, ami 24 órás ellátatlanságot sem visel el.

Válasz: *A fizetés nélküli szabadság nem fizetés nélküli munkavégzés. A kormányrendelet egyértelműen nevesíti az esetlegesen alkalmazandó fizetés nélküli szabadságot. Fizetés nélküli szabadság alatt, fizetés nélküli munkavégzésre nem kötelezhető a foglalkoztatott, ilyen lehetőséget a munkajog sem ismer és nem is feltételezhető ennek valós alkalmazása.*